

Inhoud

	DANKWOORD	v
	INHOUDSOPGAVE	vii
	VOORWOORD	ix
	INLEIDING	ii
Deel 1	MESKERS INZICHTEN EN DE HUIDIGE SCHRIJFCONCEPTEN	
1	<i>De menselijke hand</i> : Meskers boek met commentaar op zijn inzichten	20
2	Het verschijnen van de mens, zijn cultuur, taal en schrift	104
3	Pleidooi voor het leren schrijven	150
Deel 2	DE ONTWIKKELING VAN DE GELATERALISEERDE MOTORIEK	
4	De ontogenese van morfognosie, somatosensoriek, lichaamsbesef, objectperceptie en handelingsbegrip	182
5	De ontogenese van lateralisatie, bimanuele coördinatie en schrijven, en de rol van het corpus callosum	220
6	De ontwikkelingsneuropsychologie en neurologie van het schrijven	296
Deel 3	SCHRIJFSTOORNISSEN: NEUROPSYCHOLOGISCHE MECHANISMEN	
7	Afwijkingen in de lateralisatie en de lateraliteit volgens Mesker	342
8	Ontwikkelingsdysgrafie: een spectrum van schrijfstoornissen, neurale mechanismen en classificatie	368
Deel 4	KLINISCH ONDERZOEK EN BEHANDELINGSPRINCIPES	
9	Anamnese en onderzoek	418
10	De behandeling van lees- en schrijfstoornissen volgens Mesker	480
	VERKLARENDE WOORDENLIJST EN AFKORTINGEN	587
	BIBLIOGRAFIE	592
	REGISTER	619
	GEbruIKSAANWIJZING VOOR DIT BOEK	629

Voorwoord

Meskers proefschrift *De menselijke hand* uit 1969 werd in dat jaar onder deze titel door Dekker & Van de Vegt uitgegeven. Suyi Publicaties heeft in 2016 de laatste ongewijzigde druk uit 1980 opnieuw en wat het taalgebruik betreft licht geredigeerd uitgegeven.

Het onderhavige boek beoogt het waardevolle gedachtegoed van de neuropsychiater Pierre Mesker recht te doen door het met hedendaagse inzichten over te dragen aan beroepsbeoefenaren die met kinderen te maken hebben: geïnformeerde leerkrachten, logopedisten, remedial teachers, ergo-, fysio- en kinesitherapeuten, (neuro)psychologen, huisartsen, kinderartsen, -neurologen, -psychiaters en revalidatieartsen.

Meskers taalgebruik uit het midden van de vorige eeuw is voor de huidige lezer niet uitnodigend en zijn gedachtegang is ook door zijn schrijfstijl niet makkelijk te volgen. Wij hebben er daarom voor gekozen zijn ideeën in de hoofdstukken 1 tot en met 10 van *De menselijke hand* uit 1980 per hoofdstuk vanuit de huidige wetenschappelijke inzichten en eigen onderzoek te commentariëren en voorafgaand aan ieder hoofdstuk een samenvattende uitleg te geven.

Ten tijde van het verschijnen van Meskers boek zijn er terstond in Nederland en elders zowel positieve als negatieve reacties verschenen; in hoofdstuk 1.11 wordt ingegaan op deze kritieken.

Na het geven van 25 jaar cursussen in de behandelmethodes die Mesker voorstond en de eigen klinische ervaringen van Wally van Grunsven kwamen we tot de conclusie dat Meskers concepten met de daaruit voortvloeiende behandeling van kinderen met motorische schrijfstoornissen en de daarmee samenhangende problemen in lezen en spelling slechts in intensieve studiedagen eigen gemaakt kunnen worden. Het huidige boek is daar een weerslag van. Tijdens deze cursussen en door het praktische werk werd ook duidelijk dat het begrijpen, het diagnosticeren en behandelen van problemen en stoornissen slechts mogelijk is door verdieping in de klinische neurowetenschappen en door een wijder perspectief in menskundig, educatief en sociaal opzicht [zie hierna de Inleiding tot dit boek].

Het boek is geschreven met het doel hen die zich bezighouden met kleuters, oudere kinderen en adolescenten met of zonder ontwikkelingsproblemen een ontwikkelingsneurologisch perspectief en inzicht in de ontwikkelingsneuropsychologische gedachtegang te geven en een hulp bij klinisch handelen. Dit is met name van belang voor de behandeling van schrijf- en leesproblemen die, wanneer men ze vanuit de huidige beroepsbeoefening bekijkt, een gecombineerde motorische behandeling en taalbehandeling is.

Bij het verschijnen van dit boek
Amsterdam, 24 november 2017

Wally van Grunsven en Charles Njikiktjen

